

Vlinderstruik

BIODIVERSITEIT STIMULEREN MET CULTUURPLANTEN

Om biodiversiteit te stimuleren is er één vuistregel, zeggen ecologen: gebruik inheemse (Nederlandse wilde) planten in tuinen en openbare ruimte. Dat klopt, inheemse beplanting levert voedsel, waardplanten en schuilplaatsen en de planten en dieren in een ecosysteem zijn perfect op elkaar ingespeeld. Maar dit is niet het hele verhaal: wat doe je in een niet-natuurlijke omgeving? In de stad bijvoorbeeld, waar mensen de planten aanplanten en er eisen aan stellen als onderhoudsvriendelijkheid, compactheid en een hoge sierwaarde. Het microklimaat is in steden warm en droog, anders dan in de Nederlandse natuur, waardoor niet alle wilde flora er kan groeien. Ook voelt maar een beperkte groep dieren zich er thuis vanwege verstoring, herrie en kunstlicht. Geen plek voor bijen, vlinders en vogels, zou je denken. Maar dat valt mee.

Op het moment is de biodiversiteit in steden juist hoog in vergelijking met het platteland, waar vaak gras en monoculturen van akkerbouwgewassen groeien. De cultuurplanten in steden hebben gemiddeld wel een lagere waarde voor biodiversiteit dan wilde vegetatie, maar die waarde is zeker niet nul. Vlinderstruiken zijn niet inheems, maar toch bezoeken onze vlinders ze graag. Door cultuurplanten zorgvuldig te kiezen, kunnen we de waarde voor dieren zo hoog mogelijk maken. En dat is prima zo te doen dat de beplanting ook voor mensen aantrekkelijk en functioneel is.

Tuinen leveren een grote bijdrage, maar ook in gemeentelijk groen kan biodiversiteit gestimuleerd worden. Er zijn veel nuttige maatregelen, zoals een goed maaibeheer en het zorgen voor groene verbindingroutes. Stadsecologen kunnen hierover adviseren. Maar wat kun je nu speciaal doen met de plantenkeus? En dan vooral voor diergroepen die in de stad welkom zijn, zoals bestuivende insecten, zangvogels en zoogdierjes als vleermuizen en egels. Veel geschikte planten zijn voor groenbeheerders zeer bekend en hebben zich al lang bewezen als goede laan- en parkbomen of vakbeplanting. Kijk op de achterzijde voor tips om de juiste planten te kiezen en de biologische diversiteit te stimuleren.

Kardinaalsmuts

Sneeuwbes

11 TIPS VOOR EEN BIODIVERSE AANPLANT

1 KIES VOEDSELPLANTEN

Dit zijn planten met veel nectar, stuifmeel, bessen en/of zaden en noten. Deze zijn te vinden op sites van bijvoorbeeld de [Vlinderstichting](#), [Imkerpedia](#) en [Vogelbescherming](#).

2 VOLDOENDE SCHUIL- EN NESTELPLAATSEN

Zorg voor bomen met een dichte kroon, goed sluitende plantvakken die deels wintergroen zijn en pas na de winter gemaaid worden. Deze dienen als goede schuil- en nestelplaatsen

3 JAARROND VOEDSEL

Zorg jaarrond voor voedsel door goede plant-combinaties. Let vooral op genoeg vroege en late bloeiers, omdat het groeiseizoen in steden door de hogere stadstemperatuur langer is.
Vroeg: bloembollen, heide, gele kornoelje, ...
Laat: aster, bloeiende klimop, olijfwilg, ...

4 MEER DAN ÉÉN SOORT OF CULTIVAR

Maak niet te grote vakken of lange lanen van maar één soort of cultivar.

5 INHEEMSE SOORTEN ALS BASIS

Veel (selecties uit) inheemse soorten worden ook als sierplant gekweekt. Gebruik die als basis-assortiment. Bijvoorbeeld: daslook, Gelderse roos, haagbeuk, kamperfoelie, kardinaalsmuts, klimop, lijsterbes, longkruid, sleedoorn, smeerwortel.

6 VUL AAN MET VERWANTEN

Vul vervolgens de beplanting aan met familie-leden van inheemse soorten. Die worden namelijk door veel dieren ook goed als voedsel-bron herkend. Bijv. *Acer rubrum* (familie van veldesdoorn) of *Aster ageratoides* (familie van zeeaster).

7 AANVULLENDE EXOTEN

Neem als aanvulling exoten die bekend staan als goede insecten- of vogelplant. Vooral waardevol als ze op een ander tijdstip bloeien of andere groeiomstandigheden aankunnen dan inheemse planten. Bijv. vlinderstruik, diervilla, bijenbrood en sneeuwbes.

8 LET OP BLOEMVORM EN -KLEUR

Bij volledig gevulde bloemen kunnen insecten niet bij nectar of stuifmeel, dus kies enkelbloemige of halfgepulde. Neem liefst een bloemkleur of vruchtkleur die lijkt op de natuurlijke kleur van de soort. Die wordt door dieren het gemakkelijkst gevonden en best bezocht.

9 VRUCHTBOMEN

Neem bij vruchtbomen cultivars waarvan de vruchten voor vogels niet te groot zijn, of zet de boom op plekken waar valfruit mag blijven liggen.

10 GEZONDHEID

Neem gezonde soorten en ziekteresistente cultivars. Niet alleen zijn die robuuster in het gebruik, maar ook vaak onbespoten leverbaar.

11 WATERVOORZIENING

Voor goede nectarproductie en vruchtdracht moeten planten voldoende water hebben. Zorg daarom in plantvakken voor een bodem die voldoende vocht vasthoudt.

Auteur: Margareth Hop, Actifolia

Latijnse benaming genoemde planten: *Heide: Calluna/Erica • Gele kornoelje: Cornus mas*
Aster: Aster • Klimop: Hedera • Olijfwilg: Elaeagnus • Daslook: Allium ursinum • Gelderse roos: Viburnum opulus • Haagbeuk: Carpinus betulus • Kamperfoelie: Lonicera periclymenum
Kardinaalsmuts: Euonymus europaeus • Klimop: Hedera helix • Lijsterbes: Sorbus aucuparia
Longkruid: Pulmonaria officinalis • Sleedoorn: Prunus spinosa • Smeerwortel: Symphytum officinale • Veldesdoorn: Acer campestre • Zeeaster: Aster tripolium • Symphoricarpos: Sneeuwbes • Diervilla: Caprifoliaceae • Bijenbrood: Phacelia